

Avots: PEP

PEP 24. kongress – enerģētika labklājībai

WORLD ENERGY COUNCIL | LATVIA

Šā gada 9.– 12. septembrī Apvienoto Arābu Emirātu galvaspilsētā Abū Dabī norisinājās Pasaules Enerģijas padomes (PEP) 24. kongress – nozares lielākais globālais forums, kurā šoreiz piedalījās ap 15 000 apmeklētāju no 150 valstīm, viņu vidū 500 augsta līmeņa politiķi un energokompāniju vadītāji, 4000 delegāti un 250 referenti. Kongresā ietvaros rīkotajā izstādē piedalījās 2500 pētnieciskās institūcijas, enerģētikas uzņēmumi un iekārtu ražotāji.

PEP jau gandrīz gadsimtu nodrošina platformu vispusīgam globālo enerģētikas norišu monitoringam, pulcējot pārstāvus gan no daudzām pasaules valstīm. Organizācijas reputāciju nodrošina autoritatīvi ziņojumi, kas sekmē izpratni par globālās enerģētikas konjunktūras izmaiņām un veicina ilgtspējīgas nozares politikas un stratēģijas attīstību. Daudzviet pasaule profesionālo nevalstisko enerģētikas organizāciju, tādu kā PEP, sazobe ar valsts politikas veidotājiem un likumdevējiem kļūst arvien izteiktāka. PEP pārstāvju viedoklī ieklausās un ņem to vērā, izstrādājot nacionālās un

reģionālās enerģētikas politikas iniciatīvas un tiesisko regulējumu. Nozīmīga ir arī PEP loma enerģētikas inovāciju virzības atbalstā.

Kongresa programma bija tematiski daudzpusīga, ikdiens darbs tika organizēts sešu septiņu paralēlo sesiju veidā. Līdztekus notika diskusijas un konsultācijas, kurās kongresa viesi dalījās domās par dažādiem nozarei aktuāliem jautājumiem. Kongresa ietvaros noritēja arī Eiropas Savienības (ES) valstu delegātu tikšanās, kurā mūsu reģiona pārstāvji sprieda par PEP enerģijas trilemmas metodoloģijas pārveidi, enerģijas tirgus aktualitātēm un vienotas ES valstu enerģētikas sektora izpētes platformas izstrādes nepieciešamību.

Latviju kongresā pārstāvēja četri delegāti – PEP Latvijas Nacionālās komitejas (LNK) prezidents **Namejs Zeltiņš** un viceprezidents **Juris Savickis**, AS "Augstsprieguma tīkls" padomes locekle **Olga Bogdanova** un AS "Latvenergo" Vides pārvaldības daļas vadītāja **Alona Boloņina**. Latvijas delegāti aktīvi piedalījās reģionālajās un tematiskajās aktivitātēs –

diskusijās, konsultācijās un ekspertu darba grupās.

2019. gada PEP kongress zīmīgs ar izteikti globālo un futūristisko, kā arī uz inovāciju kapitalizāciju vērsto ievirzi. Liela uzmanība tika veltīta arī enerģētikas nozares un tautsaimniecības sazobei dažādos līmenos un pasaules reģionos, tostarp tika runāts par globālo energoresursu tirgu integrācijas nepieciešamību, lai jau tuvākajos gados rastu kopsaucēju pakāpeniskai sašķidrinātās dabasgāzes (SDG) tirgus platformu darbības harmonizācijai.

Būtiska loma kongresa darbā bija atvēlēta siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju problēmai un klimata pārmaiņu ierobežošanas jautājumam, kas lielākā vai mazākā mērā caurvija visus kongresa pasākumus.

Skaļāk un skaidrāk nekā citkārt izskanēja tēze par enerģētikas nozīmi globālajā aprites ekonomikā, turklāt ne tikai atjaunigo energoresursu (AER) plašākas izmantošanas kontekstā, bet arī saistībā ar ekonomikas un enerģētikas ilgtspējas faktoru nostiprināšanu, pamatojoties uz SEG emisiju samazināšanas un klimatneitralitātes prerogatīvām. Klimatneitralitātes konceptā AER, tāpat kā citu zemas emisiju intensitātes tehnoloģiju un energētikas avotu, izmantošana ir tikai viens no bāzes komponentiem.

Kongresā no autoritatīvām tribīnēm vairākkārt izskanēja doma, ka pakāpeniska atteikšanās no fosilo energoresursu izmantošanas var norītēt tikai līdztekus ekonomiski pamatotu un rentablu alternatīvās ģenerācijas tehnoloģiju attīstībai. Supermoderni un ekskluzīvi pilotprojekti enerģētikā nevar klūt par tuvākās nākotnes enerģētikas dekarbonizācijas atskaites punktu. Enerģētikas pakāpeniskai pārejai uz arvien mazāk emisiju intensīviem energētikas ražošanas, ieguves un transportēšanas risinājumiem ir jābūt vienotai ar inovāciju kapitalizāciju, to ienākšanu industriālās (masu produkcijas) ražošanas aprītē.

Kongresā tika uzsvērta arī transporta sektora dekarbonizācija, priekšplānā izvirzot emisiju samazināšanas scenāriju dažādos pasaules reģionos un valstis un jau šobrīd pastāvošos labās prakses piemērus. Globālajā SEG emisiju kopapjomā transporta sektors atbildīgs par apmēram 15%, līdz ar to šīs jomas emisiju samazinājumam tiek veltīta arvien lielāka vērība. Arī ES valstis arvien intensīvāki klūst maksimāli efektīvu "pārejas perioda degvielu" meklējumi. Turklāt ES apņēmušies tuvākajos desmit gados būtiski samazināt emisiju apjomu ne vien autoceļu, bet arī jūras un upju transporta jomās, kur vismaz tuvākajā laikā izšķiroša loma atvēlēta saspiestajai un sašķidrinātajai dabasgāzei.

Gandrīz visās kongresa sesijās, kur tikai skarti klimata ilgtspējas jautājumi, aktualizējās arī enerģētikas "savienoto

PEP Latvijas Nacionālās komitejas viceprezidents Juris Savickis un prezidents Namejs Zeltiņš

trauku princips" – fakts, ka cīņa par dekarbonizāciju un klimata pārmaiņu ierobežošanu nevar būt reģionāla vai sporādiska. Lai sasniegtu Parīzes noliguma mērķus, tai jābūt patiesi globālai. Tika uzsvērta arī enerģētikas nozares inovāciju pārneses uz ražošanu būtiskā nozīme, jo nav noslēpums, ka tikai strauja inovāciju aprobācija un ieviešana masveida ražošanā var tās padarīt pieejamas plašam patēriņtāju lokam un sekmēt jauno tehnoloģiju tirgus konkurencē. Jo lēnāk inovācijas no "rasējamā dēļa" nonāk līdz eksperimentālajiem stendiem un industriālajām ražotnēm, jo lēnāk norisinās enerģētikas modernizācija un tātad arī klimatneitralitāti veicina risinājumu attīstību.

Arī pati PEP pakāpeniski pilnveido savu zinātniski tehnisko un pētniecības intelektuālo kapacitāti, par saviem jaunajiem lideriem izvēloties profesionālus gan ar praktiskā un menedžmenta, gan ar zinātniskā un stratēģiskās plānošanas darba pieredzi. Tā šī gada septembrī par PEP priekšsēdētāju kļuva Žans Marī Dožē (Jean-Marie Dauger) un par tās ģenerālskretāri – Andžela Vilkinsone (Angela Wilkinson) – enerģētikas profesionāļi, kuri lielā mērā veicinājuši PEP izpētes un stratēģiskās analīzes funkciju izaugsmi. **E&P**